

הנחיה מס' 9.11 - בקשות לריצוי מאסר בעבודת שירות מטעם תושבי יהודה ושומרון, שאינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: א באב התשע"א, 1 אוגוסט 2011	22 פברואר 1998; 1 ינואר 2003

9.11 בקשות לריצוי מאסר בעבודת שירות מטעם תושבי יהודה ושומרון, שאינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל

1. אירע בעבר כי בתי משפט ביקשו לשקול את האפשרות שנאשמים, שהינם תושבי יהודה ושומרון, ו שאינם תושבי מדינת ישראל או אזרחיה ירצו את עונש המאסר שנגזר עליהם בעבודות שירות.
2. עמדת הממונה על עבודות השירות (להלן: "הממונה") בנושא זה הינה שלילית וזאת מן הנימוקים הבאים:
 - א. סמכות הממונה נובעת מכוח סימן ב'1 לחוק העונשין¹, ובהתחשב בכך שסמכות זו לא הורחבה מעבר לגבולות ישראל היא איננה חלה באזור יהודה ושומרון. על כן, ביצוע עבודות שירות באזור יהודה ושומרון איננו אפשרי.
 - ב. בעבר, כאשר ישראל שלטה על כל אזור יהודה ושומרון, ותושבי אזורים אלה יכלו להיכנס לשטח ישראל באופן חופשי, ניתנה לנאשמים אפשרות לבצע את עבודות השירות בתחום מדינת ישראל. אולם, מאז שנת 1991, מותרת הכניסה לישראל רק לתושבי יהודה ושומרון בעלי היתר כניסה לישראל, היתר המונפק על ידי רשויות הביטחון בישראל ועל פי שיקול דעתם.
 - ג. גזר דין הקובע כי נאשם, שהוא תושב יהודה ושומרון, ירצה את עונשו בעבודת שירות בישראל מחייב, לכאורה את רשויות הביטחון להנפיק לנאשם אישור כניסה לישראל בתקופת ביצוע עבודות השירות.
 - ד. ציווי מעין זה הוא בעייתי שכן במישור המהותי יתכן כי קיימת מניעה ביטחונית במתן היתר כניסה לישראל לנאשם. לעתים רבות מדובר בנאשמים שמלכתחילה היו מנועי כניסה לישראל ונתפסו בשעת ביצוע עבירה בישראל, מבלי שיש ברשותם היתר כניסה תקף. מצב שלפיו נאשם יקבל היתר כניסה לישראל רק משום שביצע עבירה בישראל הינו אבסורדי לכל הדעות.
 - ה. בנוסף, בהתחשב במוגבלות ההרתעה של אכיפת הדין הישראלי בשטחי הרשות הפלסטינית, גובר החשש שאפשרות הכניסה לישראל תנוצל על ידי הנאשם לרעה לצורך ביצוע עבירות נוספות.

¹ חוק העונשין, התשל"ז-1977, ס"ח 226.

הנחיה מס' 9.11 - בקשות לריצוי מאסר בעבודת שירות מטעם תושבי יהודה ושומרון, שאינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: א באב התשע"א, 1 אוגוסט 2011	22 פברואר 1998; 1 ינואר 2003

1. בנוסף, מאז הקמתה של הרשות הפלסטינית, נעדרת ישראל יכולת לפקח על ביצוע עבודת השירות ועל הפסקת עבודת השירות (למשל, בשל אי התייצבות או בשל ביצוע פעולה עבריינית לאחר מתן גזר הדין), שכן לא ניתן לעצור את אותו אדם בתחומי הרשות הפלסטינית ואף העברתו לישראל איננה אפשרית.
2. בפועל, אירע לא פעם שבית המשפט הורה על ריצוי המאסר של תושב יהודה ושומרון בעבודת שירות, הנאשם לא התייצב לריצוי העונש, והממונה נותר חסר אוניס וללא יכולת לאתר את הנאשם. נאשמים אלה יצאו בסופו של דבר פטורים מעונש.
3. על כן, כאשר עולה לדיון שאלת ריצוי המאסר שהוטל על תושב יהודה ושומרון בעבודת שירות יש להתנגד לכך ולפרוש בפני בית המשפט את הנימוקים המפורטים לעיל.
4. אם בית המשפט עומד על בדיקת האפשרות של ביצוע עבודות השירות על אף האמור לעיל, יש לפנות לרשויות הצבא (המינהל האזרחי באזור יהודה ושומרון) כדי לקבל את עמדת רשויות הביטחון בנוגע למתן היתר כניסה לישראל לנאשם. אם עמדת רשויות הביטחון בעניין זה שלילית, יש לציין זאת בפני בית המשפט כנימוק נוסף להתנגדות לנשיאת עונש המאסר בעבודת שירות.
5. אם הנאשם, בא כוחו או בית המשפט מעלה טענת הפליה בין נאשמים תושבי יהודה ושומרון לבין נאשמים תושבי ישראל יש לטעון כי אין מדובר בהפליה בין שווים, אלא בהבחנה בין שונים, שכן השוני בתושבות שבין נאשמים תושבי ישראל לנאשמים תושבי יהודה ושומרון הינו שוני רלוונטי בנסיבות העניין. חיזוק לעמדה זו ניתן למצוא בעניין **אבו רביע**² פסק הדין אישר את החוקיות שבהבחנה בין אסירים תושבי ישראל לבין אסירים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, לגבי היבטים מסויימים של תנאי מאסרם.

² רע"ב 3969/97 מדינת ישראל נ' אבו רביע, פ"ד נא(5) 470 (1997).